

Cimborona

GYERMEKEK KÉPES LAPJA
Főszerkesztő: BENEDEK

1924
február
17

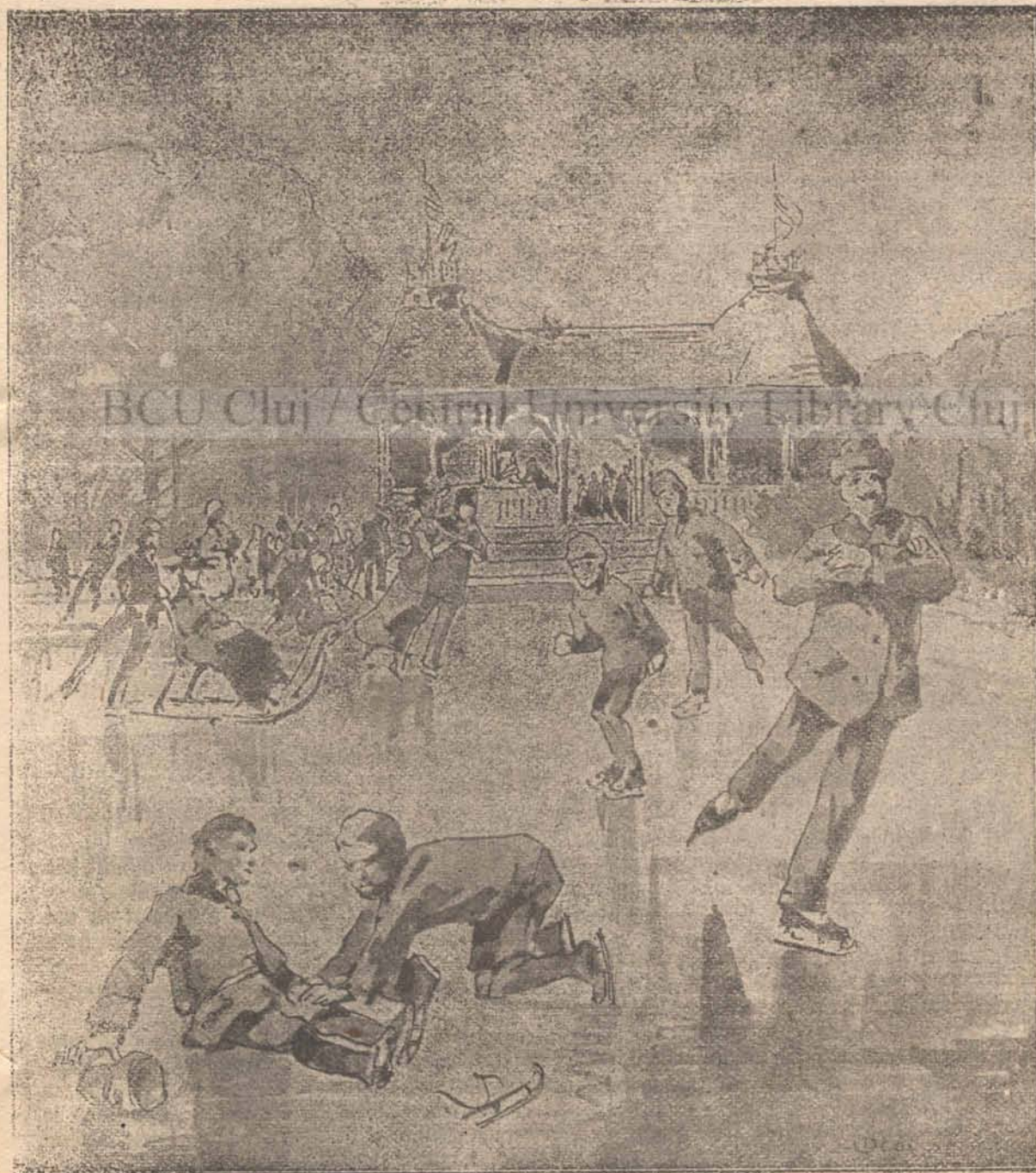
BCU Cluj / Central University Library Cluj

GIMBORA

30 GYERMEKEK KÉPES HETILAPJA.

Főszerkesztő: BENEDEK ELEK.

A JÉGPÁLVÁN.

Ugy-e, imádkoztok?

— Irta: KELEMEN ANDOR. —

Tudtok-e még imádkozni?
Szoktatok é pitymallatra,
Amikor az éj harmatját
Hold elejti, nap fölkapja,
S hegyek fölött
Kévéket köt
Hajnalsugárból a reggel . . .
— Szálltok-e a jó Istenhez
Összekulcsolt kis kezekkel?

Tudtok-e még imádkozni?
Szoktatok-e nyugovóra,
Hogyha már az éjszakának
Kakukkol az öreg óra,
S jó anyátok

Ágyacskátok
Puha kézzel megvetette . . .
— Jaj, ugy-e, hogy elmondjátok:
. . . »És ne vigy a kísértetbe!«

Tudtok-e még imádkozni?
Érjen öröm, bánatson bánat
Ó, ugy-e, hogy őrзите még
A sok fohászt, kis imákat,
S a lelketek
Imát rebég
Nap nyugtára, nap keltére . . .
— Hiszen a ti könnyörgésetek
Eljut bizton Ő elébe!

(Budapest.)

Bölcs Antal.

— Diákkori emlék. —

Irta: BENEDEK ELEK.

II.

Egy diákszolga kisépri az üres szobát, aztán négy diák fölemeli az ágyat, így viszik Antalt az üres szobába, ahol Benkő Ádám a szívéhez lőtt. Visszük a széké, a ládáját. Akik ápolják, azok is visznek széket magukkal: a betegszoba be van butorozva. Fát is hoznak, begyujtanak az érc kályhába: dorombol a tűz, de nincs melege. Második tele, hogy ebben a szobában tűz nem égett. Szaladok ki a városba, végigjáróm a fazekas mestereket, végre megtalálom Antal apját a város végén, a barompiac szélén. Szűk a fazekas mester udvara, a szekér a kerítésen kívül, a barompiacon áll; a kerítésen át adogatja egy fazekas inas az edényeket, az öreg átveszi, Lajinak tovább adja; a szekéren áll a fazekas, rakosgatja a tányérokat, tálakat a széna közé. Köszönök, fogadja az öreg: joppisten! Mondom, hogy Antal rosszul lett éjjel, doktort hívtunk, megvizsgálta, receptet írt, külön szobába vitelte.

Az öreg rám bámul, az edényt tovább adja Lajinak, füle tövét megvakarja s végre kinyögi: Ejnye, ejnye . . .

— Mondtam ugy-e, hogy ne hozzuk el? veli oda Laji s nyugodtan adja tovább az összemarkolt edénycsomót.

— Hallgass! förmed rá az öreg s mintha semmi sem történt volna, tovább folyik az edények rakosgatása. Hogy gyorsabban vége legyen, felpattanok a szekérré edényt adogatni.

Végre megtelik a szekér, beballagnnk a kollégiumba s egész uton csak ennyi szavát hallom: Hát csakugyan?

(Bizony, bizony, csakugyan. Sójajtom el magamban.)

Fölme gyünk a betegszobába, megáll az apa

a fia asztala mellett, nézi, nézi, aztán megszólal. Kérdi az ápoló diákoktól: Ugy-e, nem hal meg?

— Ó, dehogyan hal, nyugtatják a diákok.

Hát, szól a fiához, az anyját kiküldjem-e?

— Ne, ne, ne!

— Jó, no, nem küldöm.

Következik hosszú hallgatás.

— Hol fáj?

Antal végighuzza tenyerét a homlokától a hasáig Ez a felelet.

— Megcsemellett, mondja az öreg a diákoknak.

— Bizonyosan meg, hagyják helybe a diákok.

— Fekete kávét hozassak-e?

Antal a fejét rázza. Aztán megszólal: Megrakták-e a szekeret?

— Meg.

— Kár beromlani Romániába.

— Miért, te?

— Mert visz már a vasut oda edényt eleget.

— Fene egye meg, aki kitalálta!

Szidia a vasutat, mert »azóta« mindig kárral járja Romániát. De azért megy, mégis megy, mert ez az ő élete: üldöggélni a megrakott szekeren, adni, venni, alkudozni, nagy csuda, ha ez az ember nem szekéren hal meg.

— No, megyek, szólal meg hosszú hallgatás után.

— Eléráncigál valahonnét, a fehér harisnya ellenzője mögül egy kis bőrzacskót, abból kikotorász néhány piculát, a diákoknak ajándékozza, hogy vegyenek rajta bort s adjanak Antának is, aztán megfogja a fia kezét: No, Isten áldjon, kedves fiam. Hát, ugye, jobban lész?

— Jobban.

Kezel velünk s becsukódik az ajtó utána

— Ugy-e, erőlködik a mosoly Antal ajakára, szerencsés természeté van az én apámnak?

— Erősen szerencsés, jegyzi meg egy diák.

— Sejté-e sincs arról, hogy én meghalok.

— Ne beszélj bolondot!

— Mondom, hogy meghalok. Ha édesanyám élne, ő most itt volna és megérezné... Itt maradna mellettem. De az apám nem érezte meg. Pedig hat fia közül csak engem szeret...

Hiába van két diák Antal mellett, mindig félve nyitok be a betegszobába, ahol Benkő Ádám a szívébe lőtt... Amikor holtan hevert a szoba padlóján, nem mertem megnézni, de most látom, folyton őt látom. Az ő halálát követő éjszakákon borzalmas álmaim voltak, fel-fel riadtam, rémülten sikoltoztam: már alig mertem este lefeküdni. S a kollégiumból haza kísérték ezek a borzalmas álmok. Édesanyám kétségbeesetten folyamodott fűhöz-fához, mindenféle falusi orvosságot megpróbált, amivel az ijesztő álmokat elűzni hitte a falusi orvosi tudomány. Még őnat is öntött egy vén asszony s valahogyan úgy ömlött szét az őn, hogy katona-formát mutatott. Világos, hogy katonától ijedtem meg. Attól, attól. Csakugyan, Benkő Ádám katona volt, amikor a szívéhez lőtt. A »diagnózis« tehát meg volt állapítva. De nem a vén asszony gyógyított meg, ennél egy sokkal vénebb asszony: az Idő.

S ímé, most, hogy beléptem ebbe a szobába, ismét megjelentek a felijesztő álmok. Ott kellett volna lennem Antal mellett, de csak reggel látogattam meg, akkor is félve. És a harmadik reggel felverik a kollégiumot: meghalt Antal. És nem volt mellette senki, amíg vivódott a halállal. Előbb az egyik ápoló diák hagyta ott: meggy a szobájába, egy kicsit ledül. Aztán elálmosodott a másik is. Megnézte Antalt: nyugodtan aludt, amikor éjfél kongatott a toronyóra. Hátha reggelig alszik? Ez is otthagya.

Reggel felakadt szemmel találták Antalt: nem volt, aki lezárja szemét. Nem volt, aki letörölgesse arcáról a halálos verejtéket. Csendes aludt-e el, vagy nagy kinok között, ki tudja? Most már mindegy. Meghalt.

— Meghót? Ez volt az első szava hozzám Antal apjának, akire a város végén váraoztam.

— Meg.

— Igazán?

— Igazán.

— Eppen indulóban volt Románia felé, amikor a drótüzenetet kapta. Rajta kívül hárman jöttek. A veje, Gál István, végtisztességtételeknél igen alkalmas, ékesszavu ember: ő szokta megköszönni a halott elföldelése után a gyászoló gyülekezetnek a megjelenést; őt élő fia közt a legpiacisabb: István; és egy összeaszott, csupa csont és bőr anyóka, Rózsina, Antal nagynénje: ez lesz a sirató asszony. Őt hozták el a mostoha helyett. Egyenest Szabó Dániel uram házához megyünk, ott van kiterítve Antal. Megállnak a ravatal mellett, a férfiak merőn, némán

nézik a halottat, csak csupa csont és bőr asszony nem bír hivatalos bánatával: káromó hangján mindjárt belefog a siratóba. Hangjának, szavának sem lelke, sem szíve. Látszik, hogy Antal ennek az asszonynak szívéből sohasem szakadt gyermek. Be másként siratta el Rákkel néni az ő diák fiát. Így siratta el: »Ó, édes, szép fiam, szívekről szakadt gyönyörű magzatom! Nyisd fel, nyisd fel nevetős kék szemedet! Nézzed-nézzed, itt vannak a gyiák barátaid! Halljad, halljad, hogy siratnak téged! Ó, szép hangu, ékes szózatú fiam, virágos kertemnek legszebbik virága! Ki vigasztalja meg édes anyádat, ha szívére bánat fellege borul! Ki mondja nekem ezután: ne sirjon, ne epeesse magát, lelkem édesanyám, meglássa, meg, minden jóra fordul! Jajj, jajj, ki mondta nekem: Ne fáradjon, lelkem anyám, hozok vizet a kutról, forgácsot a szin alól, kigyelmed helyett tüzet gyújtok, vizet forralok én! Olyan voltál, mint egy szelid, szófogadó leánka. Olyan ékes, mint egy piros szekfü. S jajj de elhervadtál, jajj, jajj...«

Rózsina így siratta Antalt: Ó, lelkem Antikám, Antikám, jajjajajj! De szép valál, de jó valál s mégis meghalál, jajjajajj!

— Elég, elég, hallgattatja el az apa. Még nincs itt a gyászoló gyülekezet...

Megindultság csak a vő komoly, ünnepies arcán látszik. István gyámo talanul áll egy helyben: vajjon meddig kell itt állani? Lassan, nehezen gyűlnek, gyülekeznek az apa széles mellében azok a vízcseppek, melyeknek, ha eljutnak a szem gödrébe s onnan előszivárognak, könnycsepp a nevük. Kezéhátával törülgeti a szemét, tovább nézi, nézi legkedvesebb fiát, fejét csóváltgatja, hűmögget. Már gyűlnek, gyülekeznek a szavak is:

— Hát meghaltál. Isten adjon neked nyugodalmat.

Otthagyjuk a halottas házat, csak a csupa csont és bőr asszony marad a ravatal mellett, hogy mindjárt rákezdje, ha jön valaki: Ó, lelkem Antikám, Antikám, jajjajajj!

Ékesszavu, ünnepies arcú Gál István a temetés rendezője. Ő vásárolja a szemfödelet, a koporsót, a selyem sapkát Antal fejére, a fehér harisnyát lábára. Ő megy nagytiszteletű Szylveszter uramhoz, az első paphoz, hogy megkérje egy könyörgésnek s egy szentbeszédnek s elmondására. Nagy az öröme az öreg embernek, amikor hallja, hogy készül a diákbanda is, egész nap próbálja a halotti indulót. Hogy a sir felett egy diák, a kollégium poétája mondja majd a búcsuzatót.

S csakugyan minden úgy folyik le, szép rendjében, ahogy előre megmondattott. Temetés után csudálatos beszédessé lesz az apa. Nem győzi dicsérni a diák bandát. Hogy az milyen szépen »mozsikált.« Egy hordócska bort rendel a muzsikáló s a halottvivő diákoknak. Nagy a becsülete a vőnek, aki oly ékes szavakban köszönte meg a gyülekezetnek a megjelenést, a professzor

uraknak, hogy a megboldogultat minden jóra s szépre tanították; a diákoknak, akik őt betegségében ápolták; a »bándistáknak«, akik utolsó útján elkisérték; a halottvivőknek, akik a fáradságot nem sajnálták s végezetül annak az ékes szózatú diáknak, aki nem sajnálta az éccakai nyugodalmat s nemcsak megírta a búcsuztató versét, el is szavallotta.

Nagy adakozó kedve támad a legkedvesebb fiát vesztett apának: ami ruhája, könyve volt Bölcs Antalnak, mind szétszítja a diákok között. Gyöngyszem írásu Szabó Dániel urammal, aki nemcsak a csizmáit csinálta remekbe, de remekbe pingálta a betűit is, ajándék-levelet íratott. Gál István három napos leánkájának ajándékozza a faluvégi kertjét. Annak az emlékeztetjire ajándékozza ennek a leánkájának, hogy Antal halála napján született, meg annak az emlékeztetjire, hogy Gál István az udvarhelyi temetőben nagy becsületet szerzett a familiának. Ami nemes mag ennek az öreg embernek a keblében el volt temelve, a fia temetése életre kelte, kivirágoztatta. Mintha a fiát is csak azért taníttatta volna, hogy ezt a szép temetést is megérje. A dolgát jól végző ember megelégedettségével, nekividult szívvvel ült fel a szekérre; arca, szeme mind azt mondta: Én vagyok az az öreg ember, nevezet szerint Benedek-Benedikti Sámuel, aki fiának az a szép temetése volt.

A búcsu pillanatában csak én voltam szomorú, igazán szomorú.

Barát nélkül, egyedül maradtam.

(Kisbaczon)

Az első hó.

— Irtá: BAUMGARTEN LÁSZLÓ. —

*Hull az első hópehely,
Ágas fákat, háztetőket
Ritka rendben hó lep el.*

*Uj patyolat keszkenő,
Tán az ég vásárfiája?
(Csillag-boltban vette ő.)*

*Minden telek himpora
Ujra lengve szerteröpdös,
Szerteszáll mindenhova.*

*Nézem utját: merre visz?
Hótakaró lesz belőle,
S arra sár, meg erre víz.*

*Arra sár, meg erre víz?
Sirassam az égi vándort?
Utja ujra mennybe visz.*

(Gyulafehérvár.)

Öröm és Bánat.

(Mese)

Irtá: HOLSTEIN MÁRIA.

Messze, messze, ahol estéknént az égből biborba borul; ahol a hegyek arany sugarba fűdenek; alattuk ezüstös víz kanyarog, azentúl nagy-nagy színes virágtenger hullámozik. A virágtenger kellős közepén csilingelő gyémánt erdő ragyog, a gyémánt erdő legszebb tisztásán emelkedett a tündérkirályné aranypalotája.

Zümmögő méhek hegyes fullánkja őrizte fényes kapuját, zengő madarak vidáman fészkeltek az eresze alatt.

Ugye-e milyen szép lehetett?

Hát még belül. Hogy ragyogott, fénylett a sok ezüst butor, arany függöny, gyémántcsillár!

És a tündér királyné még sem volt boldog: sirással kelt, sirással feküdt.

Miért szomorkodott? Azt is elmondom.

Adott az Isten neki két kis leánykát: az egyiknek Öröm, a másiknak Bánat volt a neve. A gyermekek szépek voltak, mint az ég ragyogó csillagai, kedvesek, mint a gyémánt erdő arany-madarai. Vidám volt a tündérpalota, kacagott a virágtenger, a tündérgyermekek együtt nyargaltak a tarka pillangóval, csicseregtek az arany-madarakkal.

Telt, mult az idő. A kicsikék gyönyörű nagy lányokká fejlődtek.

Öröm vidám, mosolygó, jóságos maradt. Mindenfelé derült, jókedvet hintett, virágot fakasztott, áldást osztogatott. Mindenki várta! A virágok feléje mosolyogtak, a csillagok reáragyogtak, a gyémánterdő neki csilingelt, az arany-madarak vele csicseregtek, még a virágtenger zümmögő méhei is körülötte repdestek.

Bánat sötét tekintetű, irigy teremtés lett. Senkit sem szeretett, azon igyekezett, hogy környezetének a kedvét rontsa. Kerülte a jókat, csak a gonoszok társaságát kereste.

Láttára az ég is beborult és nagy könny-cseppeket hullatott érte. A virágok félre fordultak, a füvek ijedten összebujtak. Még az arany-madarak is elhallgattak. Szomorúság kísérté, gyászfátyol lengett utána. Szegény tündérkirálynőnek, hiába volt a nagy hatalma, tenger kincse, nem segíthetett rajta. Sem nagy szeretete, sem szigo usága nem változtatta tévelygő gyermekét. E miatt sirt, e miatt bánkódott éjjel-nappal. Végre mit tehetett, szomorú szívvvel beletörődött.

Annál jobban szerette mosolygó gyermekét, akivel egyetértve azon igyekezett, hogy enyhítse a sok bajt, szomorúságot, mit Bánat okozott.

Öröm jó szívének, derűs jó kedvének híre

ment az egész világba. Seregestül jöttek királyok, hercegek, hogy feleségül kérjék. De Bánat mindenkit elijesztett, senkit még csak közel sem engedett a palota tájékához. Csak Napsugár vitéz nem ijedt meg tőle, keresztül tört a gyémánt erdőn, beszőkkent a tündérpalota kristály ablakán, éppen a királyné elébe s összeütötte a bokáját s annak a rendje és módja szerint megkérte a király kisasszony kezét. A királyné szívesen beléegyezett s azontul hiába fondorkodott Bánat, Napsugár szabadon járhatott-kelhetett a palotában.

Már folytak a lakodalmi készülődések. Törték a diót, örölték a mákot, dagasztották a kalácsot. A virágok színesebb ruhát kaptak, a gyémántok jobban ragvogtak, még az aranyadarak is szebben csicseregtek. Már jöttek a vendégek, ki aranyos hintón, ki pillangó szárnyon, csak épen Napsugár hiányzott. No, már jön is, mert csendül az aranykapu csengettyűje. Szaladtak a szolgák, ugrottak fel a vendégek, hogy fogadták a vőlegényt. De bizony nem jött. Csak egy futár vágatott be, nagy szöcske hátán. Egyenesen a királyné elé borult s jelentette, hogy nagy baj van, Tündérország határán betört a hétféjú sárkány, siessen népe szabadítására.

A tündér királyné jó szive egy percig se habozott, befogatta táltosait gyémánthintójába, elbucszott gyermekeitől és a vendég seregtől.

— Mindjárt itt leszek, — kiáltoita vissza s vágatott is, mint a sebes szélvész.

Bánat egy oszlop mögül nézte a bucsuzkodást. De bizony nem csak látta, hanem azt is észrevette, hogy a Tündér- királynő otthon felejtette a varázspálcáját. Egy pillantás alatt rátette a kezét. — No, most aztán én mulatok, tisztelt békasereg! — toppantott a vendégek közé. Egyet intett a varázspálcájával, s hát az egész vendég koszoru, rögtön békává változott, ugrándozott, brekegett, vartyogott az arany padlón.

Abban a percben ott termett Bánat gonosz kísérete: egy csapat apró ördög. Hangosan vihogva rontottak a békák közé, keresztül buckáztak a fejükön, s menten golyákká változtak. Ott sétáltak nagy vigan a szerencsétlen békák között, csipkedték, vágták őket éles csőrükkel.

Amikor megérkezett Napsugár királyfi, lakodalmas nép, szép menyasszony helyett puszta termeket talált, csak Bánat lengette fátyolát, s undok békák ungrándoztak itt-ott. — Ugy megijedt, hogy arca menten elborult és szomoruan távozott a puszta helyről. Bánat örömeiben táncra kerekedett: hiszen ez volt az ő célja, hogy megrontsa Öröm boldogságát. Amint így ujong magában, csak hallja, hogy megérkeztek a táltosok.

— Jön vissza édes anyám: — kiáltott ijedten. Azzal eldobta a varázspálcát, s ördögeivel együtt egy szempillantás alatt kerekelt oldott.

A tündér- királynő varázspálcája után tért vissza. Már messziről észrevette, hogy baj van a palotában. Amint belépett mindjárt látta, hogy

Bánat keze működött. Felkapta a földről a varázspálcát, egyet suhintott, mire mindenki vissza változott régi alakjába. Persze, hogy a vigságnak vége lett. Mindenki panaszkodott, haragudott, haza készülődött.

Csak Öröm volt most is nyugodt és jósgos. Kérte anyját, ne szomorkodjék, majd vissza jön még Sugár- vitéz. De a királynő első ijedtsége után szörnyű haragra lobbant, mindenfelé kerestette Bánatot, hogy megbüntesse. Hanem Bánat nyomtalanul eltűnt s bármerre kutatták egész Tündérországban, soha elő nem került.

Telt, mult az idő, megint a régi kerékvágásban mentek a dolgok. Öröm egyszer azt hallotta, hogy sok baj, szomorúság, gyász van a földön; az emberek sirnak, szomorkodnak, jajgatnak.

— Édesanyám, jó királynőm, engedj a szomorkodókhoz, hogy megvigasztaljam szegényeket, mondta jószívvvel.

A Tündérkirálynő beleegyezett, odaadta a varázscipőjét s elengedte kedves gyermekét. — Öröm hip-hop, egy szempillantás alatt a földön termett.

Kivel találkozott először is? Hát bizony Sugár vitézzel. Napsugár kisasszony is arra ment épen. A két testvér, amikor megtudta, hogy mi járban van a jószívű tündér, rögtön karonfogták s elindultak a szomorkodók látogatására. — De a föld már a Bánat birodalma volt. Ahová csak bekukkantottak, mindenütt a Bánat fátyla lengett, az emberek huzódtak tőlük. Inkább szorongatják Bánat fagyos ujjait, minthogy Öröm napsugaras jöttét üdvözölték volna.

Szegény tündér hiába fáradott. A gonosz szeilemek Bánat segítségére jöttek. S tríg a fekete felhők mennydörögve nyelték el Sugár vitézt testvérelével együtt, az ördögöcskék Örömet kergették tüzes vesszőjükkel.

Az emberek egy ujjal sem siettek segítségükre. Szegény öröm az üldözés alatt még a varázscipőjét is elvesztette. Már haza sem mehetett, ott bujdokolt a zugó erdőben. Végre Szellőcske reá talált, hátára vette, s úgy előre nyargalt vele, hogy csak Tündérországban állott meg, ott is a gyémánt erdő legközepén s letette Örömöt a tündérpalota lépcsőjére.

Jaj, hogy megijedt a Tündérkirálynő, amikor kedves gyermekét holtra fáradva találta arany küszöbén.

Öröm, könnyek közt mesélte el nagy bánatát. Hát még a varázscipő elvesztését mennyire fájlalta!

— Majd megkerül, — mondta a királynő, — csak hogy te haza jöttél. Hát az emberek közt van bánat? Megszomorítja őket, mégis pártolják? Téged pedig üldöztek érte? Jól van, hát maradjanak vele. Soha többé közéjük nem engedlek!

Aliq végezte szavait a királynő, ragyogó világosság ömlött szét a palota táján. Vajjon mitől? Hát a gyémánterdő csillogó ágai, meg a csicsergő madarak fényes apró szeme világított

arrafelé. A nagy csilingelés, zengés közt csak befordul az aranykapun egy sereg igazi földi gyermek.

Megállnak a királynő előtt tisztességtudóan, még meg is hajtják magukat. Aztán elmondták, hogy náluk otthon állandóan baj, szomorúság van. Annyit sir szegény édesanyjuk, annyit bánkódik édesapjuk, hogy tovább ők már nem nézhették. Amikor meghallották, hogy Öröm a földre lépett, elhatározták, hogy haza viszik. Azóta keresik, keresik, de csak a papucsát találták meg. Most elhozták.

A királynő jóságosan megsimogatta boglyas fejüket és megköszönte figyelmüket. Azután előhozott egy zsák aranyat, hogy megajándékozza a kis utasokat. De a gyermekek el nem fogadtak egyet sem. Hanem szépen leborultak az aranylépcsőre és úgy kérték a tündérrirálynőt,

hogy tegye el a zsák aranyat, csak Örömet engedje velük, hogy szomorú házukat felderítse, s jóságos szülőiket megvigasztalja.

A Tündérrirálynő megsajnálta a jó gyermekeket s meghatotta őt, a szülőik iránt való nagy szeretetük.

Megengedte, hogy Öröm hazakisérje őket s megígérte, hogy ezután is megengedi, hogy fel-feljárjon a földre s be-be nézegessen olyan házakba, hol jógyermekek vannak.

Ott van a ti házatokban is, amikor jók vagytok. Nem vettétek észre, hogy jó apátok gondterhes homloka, sötét arca, ha közétek lép, egyszerre felvidul, szerető anyátok fásasztó munkája, sok aggodalma között is mosolyra derül, ha csengős szavakat hallja? Igen, mert az öröm jóságos tündére kíséri a jógyermekek lépéseit.

(Dés.)

Hapadillom.

Mese.

Irta és rajzolta: GULVÁS KÁROLY.

De már azt nem hinném, hogy külömb legénynek hallottátok volna hírét, mint amilyen volt Hapadillom. Amilyen híres, nevezetes volt ő, olyan emberből sok megért volna egy veres krajcárt. Ugy láttam, mint most, ott voltam, ahol beszéltek, olyan igaz, mint az öklöm, bizonyítja a könyököm, hogy azt mondja Hapadillom az édesapjának egy öreg este:

— Jaj, idesapám uram, de rámesett az ásitás!

— Én is úgy vagyok véle fiam, — azzal abban a helyben el is aludt az apja.

Hapadillomnak se kellett egyéb, ahogy aludni látta az apját, fogta a kalapját, osztán se szó, se beszéd, nyakába vette a világot és bizony, szép, piros hajnalra, világos virradatra már kinn is volt Piri yi faluból, de még a határából is, mert ott laktak volt odáig Hapadillom is, meg a kedves papája is.

Nem volt ugyan semmi utravalója, se egy falat kenyere, se egy ital bora, nem főzetett, süttetett magának az utra se tyukot, se turbulyát, de hát így annál könnyebb szívvél fogta meg utóljára az apja ajtajának kócmadzagát, mert bizony csak madzag volt a huzója az ajtajuknak szegényeknek, osztán ill' a berek, nádak, erek, Hapadillom utrakerekedett.

El ne felejtsem mondani, hogy volt mégis

a zsebébe egy olyan szerszám, ami nem minden sarkanyus legénynek van a kis lajbijába rejtve: ez volt az ő híres acéltükre, amivel hét mértföldre látott. Evvel ment el Hapadillom szerencsét próbálni, ha mondom.

Az apja sajnálta is, nem is, utóvégre a könyökét nem verhette érte a falba, mert az osztán igazán fájt volna, hát valami nagynehezen egy szóra belényugodott, hogy otthagya drágalátos, cipórágó fia. Azt is meg kell mondanom, hogy nem éppen olyan hamvába hótt legény volt ám Hapadillom, ha mondom, tudta ő, mit csinál, azért, hogy olyan bolondjába indult világgá. Hiszen volt ugyanis, hogy máskor két napig is kergették apjostól a disznougatást, agyonverték a nyulnak fekvését, halálra üldözték a veréb árnyékát apa és fia, de most maga indult neki a világnak Hapadillom, ha mondom, kedves papája nélkül, mért, mért azért, hogy ő akarta egyes egyedül megtalálni a király elveszett aranyhaju fiát, akiért annyit ölte, gyötörte, ette magát szegény öreg király.

Messzelátó, hét mértföldre ható tükre mindjárt megmutatta ahová érkezen. El is jutott szerencsésen Ciróka Petihez, aki a Maróka Pál szomszédjában lakott. Na még ilyen furcsa embereket se látott Hapadillom. Amit Ciróka Peti mondott, azt a szót Maróka Pál mindig pofon-

vágta egy másik szavával. Cirókánál akkor is nappal volt, ha Maróka Pálnál éjtől ütött az óra, amire Ciróka azt mondta, hogy fehér, arra Maróka bizonyosan ráfogta, hogy fekete. Egész nap csöröltek, pöröltek, újra megbékéltek, a nagy békességtől a földre tentéltek, de különben semmi bajok sem volt egyből.

Nem mondom, hogy ne lett volna uri dolga Hapadillomnak, oda ment, ahová küldték, senki-nek se parancsolt, neki is hiába parancsoltak, csak hát neki menni kellett mégis a király aranyhaju, göndörfürtös fiát megkeresni, hát csak el kellett eregélnie ebből a jó helyből, ha a szive szakadt is meg belé.

Igy osztán egy szép napon csak nézhette Ciróka is, Maróka is, hogy ki főzi meg a kását, hogy merre az irgalmasságba lett el Hapadillom. De még ha csak ez lett volna a baj, ajajaj, egyéb is volt. Hát nem elcsalta magával az a bolond Hapadillom a két szomszéd egyetlenben egy okos jószágját, szép komondor kutyáját, a mosolygós képű Bodrit. Ezt már igazán sajnálta Ciróka is, Maróka is, hanem Hapadillomot meg a Bodrit, mintha a sárgaföld nyelte volna el, úgy megléptek ebből a Ciróka-Maróka házból.

Hát most már kutyádmagával ment Hapadillom hetedhét ország ellen, üveghegyen által, szénaszakadékon túl, amerre már igazán az a kurtafarku malac se túr, a kis királyfiat keresni.

Hát egyszer, ahogy mennek, mendegélnek, megint belenéznek a hétmérföldre látó tükörbe, osztán azt mutatja a tükör, hogy: félre gondok,

megérkeznek az öreg Tururu háza elébe, ahol ott rejtegették a kis királyfiat csakugyan.

Bodri kutya beugatott az ablakon, Tururu meg kinézett a rostély lyukon, de bizony hiába kunkogtak, vartyogtak, brekegtek, lubluboltak ott egymásra Tururu is, Hapadillom is, meg még a Bodri kutya is, csak az lett a vers vége, hogy nem adta ki Tururu az öreg király aranyos szép kicsi fiát, csak az alatt a feltétel alatt, ha valaki az örök ifjuság vizét hozza el neki cserébe az aranyhaju, göndörfürtű királyfiacskáért.

— Én leszek pedig az a valaki, köpte a markát Hapadillom, ha mondom, de osztán szaván fogom Tururu bátyámat, hogyha meg-hozom az örökfiatalság vizét, id'adja nékem a kis királyfiut!

— Minden bizonnyal, talán megkapod, azzal becsapta Tururu az ablakot, egy szó nem sok, annyit sem mondott többet a köhögője az öregnek, mehetett Hapadillom a széllal versenyt futni, ha volt jó dolga, az örök fiatalság vize után.

De hát nem az a legény volt Hapadillom, ha mondom, aki búsulásnak eresztette volna csajbókos fejét. Korántsem ijedt meg a maga árnyékától, még a bokáját is összeverte örömben, hogy újra mehet, mert mondta, hogy mindig jó menőkéje volt neki. De meg elgondolta, hogy a tükör is, a Bodri is csak utbaigazítják, osztán valahogy rávezeti a tükör lapja az örök ifjuság vizére mégis. Csakugyan, ahogy megyen Hapadillom mendegél, ott talál egy rekettyebokorban állán felakadva egy szép pirosszárnyu halat. Megnézi, hát: keszeg biz az, ott vergődik

hoppot mondok, arra te, erre te, erre gyere, ne menj arra, jobb ut van erre, mint arra, pont,

tehetetlen. Uccu keszeg a szárazra, gondolja magában a kis bolond Hapadillom ezt már megüssük, azután megsüsük, főzzük, ugyse igen van mit nyelni, falni, hát először is megüti mindjárt Hapadillom a szép fehér testű halat, rögtön elállott a szava, másodszer ahogy megüti, leesik a hidra a hal, harmadszor ahogy megüti, piros lett a foka, a kis balta foka s osztán ahogy egy csepp vére kifolyt a hálnak, hát csak elbámult még a Bodri kutya is azon, amit látott, mert a hármas ütésre kiugrott a hal bőrből egy bolondforma ember, osztán összevágja a bokáját Hapadillom előt: na, vélem ugyan jót tettél, hogy újra emberi alakra hoztál, jótettedért jót

is várhatsz, vérem hullásával, hogy véremet vetted: örökösen rabszolgád leszek, hozzád szegődök, ha kellek!

— Éppen jó, hogy mondd, örvendeztet Hapadillom, mindjárt elvezethetsz az örök ifjúság vizéhez!

— Ha csak ennyi a bajod, nálam senki se tudja arrafelé jobban a járást, egybe ott leszünk, csak osztán ügyelj, mondta a halbörü, mert három forrás is buzog ott egy bokorba, egy az életé, másik a halálé, közbül meg az örök ifjúságé. Ha már odajutunk, hozhatunk mind a háromból, osztán annak adod, akinek melyiket akarod, lelked rajta, de tudom, ha rácseppen csak egy élő csepp is a halál vizéből valakire, azt sem mondja többet, hogy félkalap, egyszeribe hóttember lesz belőle. Az élet vizéből meg életre éled az is, akit a hóhér seprűzött agyon, vagy akire ráesett a fatál, az örök ifjúság vize meg új életet önt a hetvenhetedik nagyapád öregapjába is. Hozzunk hát mind a háromból egy-egy kantával, uccu bizony!

Nekimentek hát a legmagasabb üveghegynek, annak is a legeslegtetejébe, ahová már csak orron botránkozva juthat fel az ember. Csakugyan ott találták mind a három forrást. Hogy főtt, buzogott, csak egy gurgulyázott felfelé a három fajta víz, le nem takartad volna akármilyen csárdás kis tótkalappal se. Megmerítették a három kantát, bőven mérték a hűjét, osztán lehóltak az öreg Tururu házához a göndör bárányhaju királyfiacskaért izibe.

Megint beugat a Bodri az ablakon, Tururu ki a kulcslyukon, itt van, öreg, az ígéret, ha már én ezt mind megtettem, mondta Hapadillom, ha már ez a természetem, te meg add ki az aranyhaju királyfiut.

— Nem addig a felelte Tururu, először lássuk melyikönk tud nagyobbat kondítani evvel a hétöles karikás ostorral, amivel én cserdítetek most egyet. Hát én úgy hallottam, mint most, de kondított az öreg Tururu egy akkorát, hogy a fák csak úgy sórjáltak tőle a levegőben, hogy a ház megrendült, de még a szele megugyan összeverte a Hapadillom bokáját tőle. Rápislantott bizony Hapadillom a halbörüre, upre pupos, most segíts, ha tudsz!

— Semmi baj, találta fel magát hirtelen a halbörü, azzal elő egy abroncsot és kezdte beabroncsolni elébb a maga fejét, azután a gazdájáét, Hapadillomé. Egy kétfőre meg volt véle, mikor osztán az öreg Tururu fejére került a sor, megkérdezte az atyafi, hogy miért abroncsolja be mindegyikük fejét?

— Én biz'a nem másért, mint azért, hogy

szét ne hasadjon a feje egyikőnknek se, mert jó, hogy bajunk nem lesz mindnyájunknak ebből! Nagyon megilletődött erre az öreg Tururu, nem is bánta, ahogy abroncsolta körül a halántékát a halbörü, de mikor vagy egyet-kettőt csavarintott rajta köröskörül, ahogy pockolta a fejét az öregnek, bizony feljajdult belé Tururu, aztán azt mondta Hapadillomnak: ne is bántsd, komám, az ostort, elhiszem én neked inkább, csak ne szorítsa ez az abroncs a fejemet. Ugy agyonszorongatta máris, hogy megöl tőle a szomjuság, mindjárt pipet kapok, ha nem iszom. Olyan gyorsan kapta fel az egyik kantát, hogy meg se nézte, mi volt ráirva. Mire elvették volna a szájától Tururunak az italt, már bizony azt se mondta, hogy bikkmakk, ott lett vége, mert a vén tőkéletlen pont a halál vizéből ivott.

Hát a göndörhaju kis királyfi ahogy meglátta szabadítóit, úgy nyalta, falta örömeiben őket, hogy még a Bodri kutya pofikájára is jutott egy-egy lapos puszi a csókjaiból.

Mentek osztán nagy vigan hazafelé, ott várta őket harmincháromféle lé, meg még amit hus nélkül főztek kis üstön, tekenőre tálaltak, úgy vigadtak, hogy megkerült az aranyhaju kis királyfi.

Hozatott az öreg király örömeiben papot, hóhért, vaskalapot, osztán aki nem jól mulatott, a pap megeskette, a hóhér megseprűzte, a vaskalappal megkoronázták, hétféle hájjal kenték meg, csak jól érezze magát. Még a Bodri kutya is feketekávéét ivott. Előhozatták a Hapadillom kedves papáját, minden le s feljáró atyafiságát, káddal mérték nekik az aranyat, kapanyeldelnyit, kolbászokat adtak nekik mind közönségesen, amit csak rajok rakhattak, mind rájuk halmozták, úgy megbecsülték őket, alig győzték a fejüket kapkodni, annyi mindent kaptak, hogy én egyvégtibe kétszuszra sem tudnám elmondani.

Nagy tekintetes ur lett hát Hapadillomból, könyökig járt a kis lajbija zsebibe. A halbörü azonban nagyon tisztességes és hűséges szolga maradt. Nem kért semmit a sok semmiből, világért el nem fogadott volna a királytól egy lyukas piculát se, csak a gazdájától kérte el a hét mértföldre látó acél tükröt, meg egy cseplesz kis gye tyavéget.

No hát meg kell hagyni, hogy Hapadillom nem is tagadta meg tőle egyik ajándékot sem, két kézzel adta mindkettőt hűséges szolgájának, hiszen haláláig hűve volt mindig a halbörü.

Egyszer ám azt mondja Hapadillomnak a halbörü: meguntam én gazdám jó reggel felkelni, jó reggel felkelni, tehenet megfejni, a pipám kivenni, egyébre áhítoznom én, lenne nekünk valakinek, aki megfőzze a lebbenes levest, megsüsse

Köhögésnél, : **SIROMALT** használ! 000
hurutnál, csak a **SIROMALT** Biztosan használ, ize jó,
Patikában kapható!

mert az én gazdám Hapadillom, ha egyet talál cserdíteni evvel a karikás ostorral, állok róla az ótásos pogácsát, ne legyünk szárazkoszton ebben a nagy bolond uraságban, nézek én egy jó gazdasszony feleséget néked, édes gazdám.

— Jó bizony, hogy eszedbe jutott, hűséges szolgálom, mondta Hapadillom, látod, én a magam sok jártában, keltében rá nem érkeztem még erre is gondolni, eredj szolgálom, eredj, feleség keresni.

El is indult halbőrü csakugyan, vitte a két lába, ő meg vitte a messze hét meriföldre látó tükört a tarisznyájába.

Hát csakugyan mutatott is a tükör egy jóra való szép leányzót, ahogy gyenge lábbal taposta a homokot. Mindjárt ott termett halbőrü meggyertyázni a fehérsépet közelebből. Csakugyan úgy is találta, hogy fekete szeme ragyogós, piros orcája mosolygós. Rögtön beállított hozzá, elmondta a mondókáját, hogy gazdája Hapadillom, mint gyönyörű szép élőfa, nem lehet elvirág nélkül, őtet küldte el vőfélyül. Ha elfonnyadt kedvét újra megépíti gazdájának az a szép leányzó, elvinné magával.

Hát nem is valami köszikla volt szive helyett a leányzónak is, ezekre a szép szavakra

még a gyémánt sziv is meglágyulhatott volna, mindegyik szavától lelkesedett halbőrünek, minden zokszavától jobban elevenedett meg a képe Hapadillomnak előtte és bizony lankadt pillantásával kereste szeme azt a percet, mikor egyszer Hapadillomhoz juthatott a halbőrü hűséges szolgálta utján.

Szép pántlikás bottal hívogatták a vendégeket a nagy lakodalomra. Amikor fátyolnál lágyabb hangon megesküldött Hapadillom meg a karcsudereku leányzó, olyan módosan, kényesen járták a lakadalmast, hogy már azt igazán megnezhették volna. Nem olyan vargator volt ám az, amibe pénz nélkül is lehet menni, megadták ott a savát, borsát mindennek, répa, retek mind ott riszálta magát a táncba, ott nyitott csak arany ideje minden szép napnak. Máskor majd benneketek is elvárnak, ha ráértetek, megtegyétek, amit adnak, elvegyétek.

(Marosvásárhely.)

Erdély egyetlen speciális
:: gyermek-divatáruháza

FLEGMANN GÉZA

Oradea-Mare (Nagyvárad.)

Tamás érdeklődik.

(Beszélgetés a vámpirokról és más denevérekről.)

Tamás: A multkoriban azt mondtad nekem, hogy az állat és növényvilág együttesen olyan, mint egy művészi módon felépített hatalmas palota. Minden növénynek és minden állatnak megvan a maga rendeltetése. Ha valamelyik állatfajt vagy a növényvilág valamelyik csoportját kiirtjuk, úgy járhatunk mintha az épületnek egyik oszlopát kidűjtjük. Fejünkre szakadhat az egész. Sokat gondolkoztam ezen, de nem tudom belátni, hogy minden állatra és növényre szükség van. Nem tudom például megérteni, miért élnek vámpirok, vagy más szörnyű állatok. Ne haragudjál, apus, de én azt hiszem, sok undorító és borzalmas állatot ki lehetne pusztítani és még sem omlana össze a világ.

Apa: Én nem mondtam neked fiam, hogy a világ összeomlik, ha egy állat vagy növényfajt kiirtunk. Csak arra figyelmeztettelek, hogy jó óvatosnak lenni. Az épület sem dől össze, főleg nem omlik össze azonnal, ha néhány tégladarabot kiszedünk belőle. De minden bizonynyal fenyeget bennünket a veszedelem. Idők folyamán a kiszedett téglák helyén megindul a romlás és könnyen meglehet, hogy hosszabb vagy rövidebb idő múlva a palotából rom lesz. Különösen megtörténhetik ez akkor, ha egy fontos részt, egy tartó oszlopot döntünk le.

Te azt hitted, hogy rögtön egymásra omlik minden. Már féltetni kezdted ezt a szép világot. Ne busulj, fiam! Erős épület az. Talán nem is volt jó az előbbi hasonlatom. Ma inkább egy

gyönyörű egészséges faóriáshoz hasonlitanám. Egy-egy ág letöredezik, a kéreg meg-megsérül, de látod, a fa beforrja a sebet. Persze az is előfordul, hogy a seb nem gyógyul meg. Mindig nagyobb és nagyobb. Öreg fűzfáknak, vagy vén fölgyeknek az egész belső része el van korhadva. Egyszer csak leomlanak. Ilyesmire gondoltam én, mikor azt mondtam, hogy veszeljes volna egy-egy állatfajt, vagy növényt kiirtani. Ha az embereknek akkora hatalma volna, hogy például a tengeri növényeket kiirtaná, ő velük pusztulnának a tenger növényevő állatai s azután becsukódnának örökre a husevők tártongó szájai. Néma lenne a tenger. Kisebb dolog is megindíthatja az omlást, mert nagyobb, a nagyobb még fontosabbat ránthat magával. Már volt többször ilyen omlás. Nem mindig a mai növények és állatok éltek a földön. De ne képzeld úgy az omlást, hogy megszűnik az élet; új fajok jelennek meg. Ezek ismét egymásra támaszkodnak. Ma még nem látjuk tisztán, hogy melyik fajra miért van szükség. Soktól én is undorodom és szívesen segítnék kipusztítani, mert nem látom semmi hivatását. Egyes állatok bosszantják és kinozzák az embert. De azért nem merném határozottan állítani, hogy a kipusztítás következmény nélkül maradna.

A veréb például nem látszik fontos állatnak, egyes vidékeken mégis súlyos következményekkel járt a kipusztítása. Az emberek haragudtak rá, mert a gabonát és gyümölcsöt

pusztította. Nem gondoltak arra, hogy a férgek felfalásával hasznót is okoz. Ahol kiirtották, a férgek sokkal nagyobb kárt okoztak, mint amennyit a veréb okozott volna.

Tamás: Hát azt megtudja-e valaki magyarázni, mi szükség lehet vérszopó vámpirokra. Azt olvastam róluk, hogy rászállnak az alvó emberre vagy állatra, kiszívják a véré. A szegény ember fel sem ébred, mert szívás közben legyezgetik. Igazán irtózatossá állat. Nem mernék a szabadban elaludni olyan vidéken, ahol vámpír lakik. Egyszer színes képen láttam. Mikor nagy fülét, feketé, csillogó szemét megpillantottam, meghökentem. Inkább egy vadállat támadjon rám, mint egy ilyen utálatos állat szívja ki a véretem.

Apa: Ne haragudjál olyan nagyon, fiacskám! A vámpír csakugyan különös állat. Ahogy a sötétben szállongál a levegőben, megrémíti az embert. De hozzá kell szoknod ahhoz, hogy a sötétben repkedő állatokhoz mindég különféle meséket fűztek. Az ember nem szereli a sötétséget, könnyen megriad és képzelődik, ha szárnyuhanást és szokatlan hangokat hall. Szeret ilyenkor kísértetre gondolni. Azt hiszi az ember, hogy az nem is lehet jó állat, amelyik éjjel jár. Éjjel pihenni kell. Pedig az állatok nagy része nem pihen éjszaka. Népes a föld, víz, a levegő. Az élet nem alszik soha. Különös és ijesztő alakja miatt sok rosszat fogtak a vámpírra is. Nagyon csodálkozni fogsz, ha azt mondom neked, hogy nagyon hasznos állat. Nagy kár volna kipusztítani. Esze ágában sincs, hogy vért szívjon az emberekből. Sok vámpírnak felvágta már a gyomrát, de gyümölcsnél és rovarnál egyebet nem találtak benne. Látod, milyen bolondok az emberek: a vámpírral rémítgetik egymást. Nálunk nem is él, Amerikában van a hazája.

Tamás: Ezt igazán nem gondoltam. Ki találta ki a vámpírokról szóló mesét? Miért hittek el az emberek, ha nem szívta ki senkinek a véré?

Apa: Az ilyen mesék elterjedésének mindig van valami oka. Az egyik okot már említettem. A vámpír éjjel jár, a félhomályban ijesztő a megjelenése, könnyen lehet róla meséket kitalálni. De más oka is volt a babonának. Még fontosabb, mint az előbbi. Egyes vidékeken a szabadban alvók azt tapasztalták, hogy álmukban valami véruket szívta. A sebet is megtalálták, kis helyen hiányzott a bőr, s lassan szivárgott a vér. Ott tehát valami járt. Ugyanezeket a sebeket a háziállatokon is felfedezték. A sebeknek mindig különös és egyforma alakja volt. Kis daganat közepén hiányzott a bőr. Nem halt ebbe bele sem az ember, sem az állat, legfeljebb a házi szárnyasok pusztultak el. Embernél

és állatnál a seb hamar meggyógyult. Ezzel a vérszívással a vámpírt vádolták, pedig nem ő volt a bűnös. Igaz, hogy egy rokona, a vérszipó denevér szereti az embernek és az állatnak a véré.

Tamás: Mégis csak kellemetlen volna olyan vidéken a szabadban aludni, ahol ilyen undorító állatok vannak.

Apa: Ezek az állatok csinosabbak, mint a vámpír, sokkal kisebbek is. A vámpír belül olyan nagy, mint a patkány, a vérszívó denevér nem nagyobb az egérnél. Persze csak a teste. Mert ha a bőrvitorláját kifeszíti, a vámpír igen nagyra látszik, a vérszipó denevér is tekintélyes nagyságu. Kiterjesztett szárnyával hossza majdnem 40 centiméter.

Tamás: Ezzel legyezget, mikor a vért szívja?

Apa: Nincs annak kedve legyezgetni. Rátelepszik az állatra. Hogyan képzeled te azt a legyezgetést? Tulajdonképpen nincs annak szárnya, hanem bőrvitorlája. Az ujcsonthai borzasztó hosszúra nőnek testéhez képest, azok között bőrhártya van kifeszítve, de bőrhártya van a láb és kar között is, továbbá a hát hátsó lábai között.

Tamás: Nem tudom elképzelni azt, amit mondasz.

Apa: Nem tudod az ujjak közt a hártlyát elképzelni? Hát talán még nem látál hártlyás ujjakat? Nézd meg a libáét! Most képzelj olyan állatot, amelynek négy lába van, az első kettőnek ujjai hosszabbak, mint a kar. Ezek között van a bőrvitorla egyrésze. A többit már könnyen elképzeld.

Tamás: Csak vért iszik ez a kis szörnyeteg?

Apa: Valószínűleg mással is táplálkozik. Ha csak vért inna, hamar elpusztítaná a környék állatait, mert elfogyasztaná a vértüket.

Tamás: Most már értem, hogy nem legyezheti az állatokat, hiszen ha legyezni akarná, röpködni kellene neki. A zajra biztosan felébredne az állat. Külömben röpködvé a vért sem szivhatná. De azért nem értem, miért nem ébred fel az áldozat. Nem fáj neki a vérszívás? Nem fáj neki a seb?

Apa: Ugyáltszik, nem fáj, külömben felébredne. Ezért találták ki azt a mesét, hogy legyezgetéssel hűsíti az áldozatot. Nem tudjuk egészen biztosan, hogyan történik a vérszívás fájdalom nélkül. Annyi bizonyos, hogy fájdalom nincs, mert a megmárt emberek csak reggel veszik észre a kis sebet. A vérszívó denevér valószínűleg nyaldossa a bőrt nyelvével. Mikor a nyaldosás következtében kissé megduzzad, kis dombocska keletkezik, a közepét kiharapja. De csak a felső bőrt. Odailleszti nyelvét és szívja a vért. A denevér marásánál mindig kis bőrhány és fölcérszerű mélyedés van. Fogak

Ne féljen, nem sir
a gyermeke, ha

HÖFER

Lloyd 235f.

gyermekhintőport és

HÖFER

gyermekkrémet
használ.

helye nem látszik. Olyan a seb, mintha késsel nyesték volna le a bőrt.

Tamás: Mivel élnek nálunk a denevérek? Esténként láttam őket röpködni.

Apa: A mi denevéreink nagyon hasznos állatok. Éjszaka folytatják a fecske munkáját. Pusztítják a rovarokat. Minthogy rendkívül fárlánkok, rengeteg rovarot pusztítanak el. Ha egy denevér 70—80 legyet megeszik előételnek, még képes néhány cserebogarat peccsenyének megenni. Ekkor már nem éhes, de még vadászat és be-bekapja az utjába kerülő rovarokat.

Tamás: Nem fárad el a folytonos repkedésben?

Apa: Nagyszerűen repül, de azért bizonyos idő múlva elfárad. Hamar kipihen magát. Felakasztja hátsó lábaira testét és fejjel lefelé lóg. Nem fájdul meg a feje. Szokta ő ezt hónapokig csinálni, mert télire keres magának egy elhagyott házat, vagy padlást, barlangot, esetleg templomtornyot, lábával felakasztja magát és alszik. Nem egyedül. Néha száz meg száz van együtt. Táplálék nincs, pihenni kell. Ha jön a meleg, szorgalmasan folytatja a munkát.

Tamás: Nem pusztul el éhen, míg alszik?

Apa: Bizony nem, fiam! Némelyik állat télire megrakja a kamaráját ennivalóval és eszegeti az összegyűjtött ételt. A denevérnek nem kell kamara, a testében van felhalmozva a táplálék. Nyáron nagyon jól él, meghízik, némelyik pocakos is. Télen aztán szervezete lassanként ezt a zsírt felhasználja. Sok nem kell neki, hiszen dolgozik.

Tamás: Olyan cikk-cakkosan repül, hogyan tudja mégis megfogni a bogarakat?

Apa: Azért repül cikk-cakkosan, hogy megfogja. Nagyszerű hallása van. A legcsekélyebb zümmögésre fűlelni kezd, mint a katonaló a távoli trombitának a hangjára. De nemcsak a hallása jó, hanem megérzi a levegőnek azt a rezgését, amit a repülő rovar szárnya okoz. Veszedelmes ellenség. Ha bekötnék a szemét, akkor is megfogná a repülő rovar.

Tamás: Minden denevér rovarevő a vérzivókon kívül?

Apa: Vannak gyümölcssevők is, amelyek egyes vidékeken nagy károkat okoznak. A mi denevérünk egyike a leghasznosabb állatoknak, kár hogy a régi babonák miatt a nép kegyetlenül bánik vele és nagyon pusztítja.

Talán egyetlen állatról sincs annyi babona elterjedve. Többek között azt is mondják róla, hogy a nők hajába repül és nehéz onnan kivenni. Ha a denevér alul repül, rendszeren sikoltoznak a nők. Szegény denevérnek eszeágában sincs, hogy összegubancolja a nők haját. Előfordulhat, hogy egyik-másik ügyetlenebb denevér a rovar üldözése közben nekirepül az ember fejének. A szegény állat van akkor igazán megijedve. Ha kiszabadul, valószínűleg otthon elpanaszolja, hogy lábaira hurkot dobtak és alig tudott kimenekülni a bajból.

A denevérek kiirtása nagy kár lenne, nem tudom, nem lennének-e súlyos következményei a növényvilágra nézve, hiszen a rovarok rettenetesen elszaporodhatnának.

Utazás a holdba.

— Öcsike apró ember korából. —

Öcsike már tavalyelőtt nyáron — jöllehet hatodik az unokák sorában — elsőnek mászott fel a szalmakazal tetejére, egyszer meg egy magas fűzfa legfelsőbb ágáról szedte le nagyapóka, már a lemászás sehogy sem sikerült.

— Meglátjátok, mondtam nem egyszer, hogy ez a gyerek addig meg nem nyugszik, amíg a holdat meg nem lovagolja.

Hát ezt csak úgy tréfából mondtam, s lám, Uram, Teremtőm, a tréfából valóság lett. Egy szép tavaszi napon Öcsike a Múzeum-kertben sétált a német kisasszonnyal. Egyszerre csak megáll Öcsike, mintha odacövekelték volna s mondja:

— Frelájn, vegyen nekem luftballont.

— Komm, komm, próbálta maga után huzni a kisasszony, de Öcsike megvetette a lábát s férfias határozottsággal jelentette ki, hogy addig egy tapodtat se megy, amíg a kisasszony valamennyi luftballont meg nem veszi.

Szepen, mondta a kisasszony, aki ezt a szép pesti mondást megtanulta, ha egyelőre ékezet nélkül is, s rántott egyet Öcsikén. De Öcsike

nem hagyta magát, táncolt, rugdalózdott, mint egy szilaj csikó, s mit teheft a kisasszony, valamennyi luftballont megvette. Volt pedig összesen tizenkilenc luftballon s ezt, akár hiszitek, akár nem, a jó frelájn mind megvette, mivelhogy Öcsikét igen szerette.

— Nosza, mindjárt összemarkolta Öcsike a tizenkilenc luftballon tizenkilenc cernáját, dadalmasan nézett körül: ide nézetek, gyerekek! s abban a pillanatban mit gondolt, mit nem a tizenkilenc luftballon, akárcsak vezényszóra, nekilendült, s pillanat múlva Öcsike lábacsakája zóló a föld kiesett. A luftballonos bácsi rémületében majd hanyatt vágódott, a jó frelájn nagyot sikoltott, utána kapott Öcsikének, de már későn, esze nélkül szaladt haza: jelenteni a rettentő, sőt a rettentőnél is rettentőbb rettenetességet.

Hiszen, jelenthette, mert a következő pillanatban már a házak fölött szállt az egy híján husz luftballon, szállt, szállt fölfelé, mind fölebb, fölebb s im egyszerre csak ott szállt Öcsike a ragyogó csillagok közt. Még egy pillanat s bele is ütődik buksija a holdba, mely akkor éppen

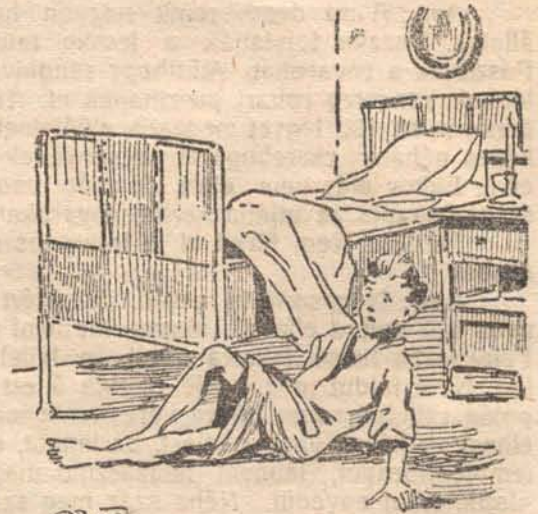
egy óriás kiflihez vala hasonlatos. Ha Öcsike nem a háboru kitörése után szüleiik, most bi-

zonyosan felkiáltott volna: Jesszusom! Mekkora kifli! De Öcsike a háboru kitörése után született s így sohasem látott még kiflit.

— Nadselü, ujjongott Öcsike. Ráülök a hódra s úd lovadok hazsa. Hej, de fod öjülni Mamus meg Apus!

ballonon a hód felé, mondta Öcsike, nem esetem el, amig a hódon le nem ütök! Hej, hód lovadolnék lajta! Gyí, te, hó, gyí! Meg nem állnék Kisbacsonig!

Eddig volt, mese volt. Ha Öcsike a holdból, akarom mondani: az ágyból a földre nem puffant volna, az én mesém is tovább tartott volna.
Elek nagagypó.

Hirtelen eleresztette az egy híján husz luftballont, az óriás kifli után kapott, de haj! Ez egyszer nem sikerült az ugrás, s Öcsike hanyatt-homlok zuhant le a mélységbe. Le, le, le, lefele.

De már látom, hogy a lélegzetük is elállott a rémülettől, azért Öcsvár bácsival ide pingál-tatok egy ágyacskát. Abban az ágyacskában ugyan ki aludnék, ha nem Öcsike? Ebben a kis ágyacskában kezdődött az a szép álom, melyet reggel Öcsike elmesélt, s ugyancsak ebből az ágyacskából puffant a földre Öcsike abban a rettentőnél-rettentőbb pillanatban, amikor idő-előtt eleresztette az egy híján husz luftballont.

— Hisen, csak még egyser szálljak a luft-

Dal egy fenyőfáról.

Irtá: VIRSIK MÁRIA.

Volt egyszer egy szép szál fenyő,
Nem aféle törpe fajta,
De magas volt! Fennakadtak
A vándorló felhők rajta.

Emberkéz nem mert emelni
Kegyetlen fejszét reája,
Ő volt a nagy erdő disze,
Ő volt a fáknak királya.

Hajnalban, ha a kelő nap
Sugarait széllövelte,
A legelső biborsugár
A fenyőfát üdvözölte.

S alkonyatkor, ha leszállott
A nap vérpiros sugára,
A fenyő csúcsára lehelt
Búcsúcsókot utoljára.

Szép volt, gyönyörű a fenyő,
Erőtéljes, magas, sudár,
S a szellővel versenyt táncolt
Rajt' a sokezer napsugár.

... Ám egy meleg nyári éjen
Forrongni kezd a levegő,
Dörög az ég, villám sujt le — —
Mi lett belőled, szép fenyő?!..,

(Malacka, 1923. nov. hó.)

A kis kutya és a holdvilág.

Irta: NAGY PÉTER.

Egyszer egy uriaszornynak volt egy kis kutyája. Igen elkényeztetett állat volt a kis kutya, a szobában nevelkedett és ott is tartózkodott folyton, nem a szabadban.

Történt egyszer, hogy ez az uriaszony falura ment nyaralni és magával vitte a kis kutyát is. Itt a kis kutyát nem tartotta folyton a szobában, hanem hagyta futkosni az udvaron s a kertben. Mindjárt az első nap a kis kutya, ahogy a tornácra üldögélt, meglátta a szemben fekvő hegytetőn felemelkedő holdat. Mi lehet ez? Gondolkodott magában. Mert a kis kutya meg sohasem látta a holdat. — Megugassam? Megtámadjam? Mit tegyek? Minden esetre megtámadom, — határozta el magát. — Ha futni kezd, üldözöm, ha pedig ő is támadni kezd, tudok én futni, mint a nyul.

Ezeket gondolta és ugatva rohanni kezdett a hegytetőre. Lihegve, szuszogva fel is ékezett s íme mit látott? A hold fent volt magasan az égen.

Huj, megijedt és elrepült, lelkendezett a kis kutya. De most már hogy üldözsem? Bekár, hogy nem tudok repülni! Fel-fel ágaskodott a hátsó két lábára és torkaszakadtából ugatta a holdat.

Egy kis idő múlva arra tartott egy öreg komondor. Ez, amint meglátta, mit művel a kis kutya, jót nevetett, hogy a könny is kicsordult a szeméből.

— Mit művelsz te buta, mondá a kiskutya nak. Hisz az fent van magasan az égen, az világit éjszaka. Ugy hívják: holdvilág. Hiába ugatod.

Megszégyelte magát erre a kis kutya, leeresztette fejét s ezt mormogta: — Oh hiszen tudtam én. Az egészet csak úgy vjccből tettem. És szégyenkezve haza kullogott.

Kiadó bácsi postája külföldi előfizetőihez.

Müller Sándor Roznava. Az átutalt 30 cK-át Győrky Évike f. hó 1-től jun 30-ig terjedő előfizetési díjaként használtuk fel. — Varga Józsefné Roznava. Az átutalt 20 cK-ával előfizetése f. évi aug. 1-ig ki van egyenlítve. — Sáfrány Zsuzsi Eperjes. A beküldött 60 cK-át a Cimbora mult évi jun 1-től f. évi nov. 1-ig terjedő előfizetési díjaként használtuk fel. — Friedler Kornél Pezinok. Az átutalt 20 cK-át a Cimbora mult évi dec. 1-től f. évi jun. 1-ig terjedő előfizetési díjaként használtuk fel. — Dalmay György Beregszász. A beküldött 10 cK-át a Cimbora m. évi okt. 1-től dec 31-ig terjedő előfizetési díjaként használtuk fel. — Szilvássy Miklós Roznava. Az átutalt 25 cK-ával előfizetése m. évi okt. 1-től f. évi apr. 1-ig ki van egyenlítve. — Bolgár Emilné Nagyborza. Az átutalt 60 cK-át a Cimbora f. hó 1-től dec. 31-ig terjedő előfizetési díjaként használtuk fel. — Papp Endre Roznava. Az átutalt 25 cK-át a Cimbora f. hó 1-től aug. 1-ig terjedő előfizetési díjaként használtuk fel. — Kovárik Miki Trnava. Az átutalt 30 cK-ával előfizetése m. évi nov. 1-től f. évi aug. 1-ig ki van egyenlítve. — Müller Sándor Roznava. Az átutalt 10 cK-át Győrky Gyurika m. évi okt. 1-től dec. 31-ig terjedő előfizetési díjaként használtuk fel. — Weiszer Laci Presov. A beküldött 10 cK-ával előfizetése ez év apr. 1-ig ki van egyenlítve.

Kiadóbácsi üzenete.

Gutmann Kató azt kérdi Elek nagyapóitól, mennyivel tartozik a Cimboraért. Gutmann Katónak nem tudunk válaszolni, mert levelében nem írta meg, hogy hol lakik. A Cimbora sok ezer előfizetője között éppen hat Gutmann Kató van. Az igazi Gutmann Kató írja meg lakása címét, hogy levelére válaszolhassuk k.

A Cimbora előfizetési ára:

Romániában

negyedévre	— —	65 leu
félévre	— —	130 leu
egész évre	— —	260 leu

Csehországban

negyedévre	— —	15 ck.
félévre	— —	30 ck.
egész évre	— —	60 ck.

Magyarországban

negyedévre	— —	6000 korona
félévre	— —	12000 korona
egész évre	— —	24000 korona

Ausztriában

negyedévre	— —	28000 osztr. korona
félévre	— —	56000 osztr. korona
egész évre	— —	112000 osztr. korona

Jugoszláviában

negyedévre	— —	40 dinár
félévre	— —	80 dinár
egész évre	— —	160 dinár

Az előfizetési díjak a következő helyeken fizethetők be:

Romániában postautalványon a Cimbora kiadóhivatalának Satu-Mare.

Csehországban a Cimbora kiadóhivatalának a Szlovák Általános Hitelbank kosicei fiókjánál lévő számlája javára az alábbi pénzügyintézeteknél:

Beregsas: Beregmegyei Gazdasági Bank r.-t.
 Helmeccz: Bodroglózi Bank r.-t.
 Hlohovec: Galgóczi Hitelintézet.
 Illava: Illavai Hitelbank
 Lucenec: Nógrádmegyei Népbank.
 Michalovec: Nagymihály Kereskedelmi és Hitelbank r.-t.

Mukacevo: Beregmunkácsi Bank r.-t.
 Nitra: Nyitrai Takarékbank r.-t.
 Nove-Mesto: Első Vágújhelyi Bank r.-t.
 Nove-Zámky: Érsekújvári Népbank r.-t.
 Presov: Eperjesi Bankegylet.
 Roznava: Rozsnyói Bank r.-t.
 Sevljusz: Nagyszőlősi Hitelintézet.
 Sp. Nova-Ves: Szepes-Iglói Hitelbank r.-t.
 Trencin: Trencsényi Hitelbank r.-t.

Ausztriában a Wiener Bankvereinnak a »Szabadsajtó« Buchdruckerei und Zeitungsverlag A. G. in Satu-Mare (Rumänien) számlája javára.

Jugoszláviában

Kurir hirlap és könyvterjesztő vállalatnál Subotica (Szabadka). A »Kurir« Jugoszláviában a Cimbora egyedárusítója és főbizománya.

FEJTÖRŐ.

A sorsolásban való részvételre egy rejtvény megfejtése is jogosít!

A rejtvény megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hónap végén közlöm!

Számrejtvény.

Beküldte: *Sz. Nagy Béla.*

- 16, 17, 11 — Szakácsok csinálják.
 86, 17 — Kerti eszköz.
 4, 19, 4, 10, 7 — Házi állat.
 13, 5, 3, 15 — Hangszer.
 18, 12, 9 — Rostában is lehet vinni.
 14, 1, 2 — Ausztráliai állat.
 1-19 — Közmondás.

Ugrórejtvény.

Beküldte: *Sámuel Annus.*

Az	ja	rőt-
len	rős	ged
az	e-	áll-
meg-	csüg	e-

Sakrejtvény.

Beküldte: *Erdős Márta.*

dat	ál	á	dat
az	mint	ugy	szod
a	gya	mo	ve
A*	ted	lu	

Megfejtés lóugrás szerint.

Pótlórejtvény.

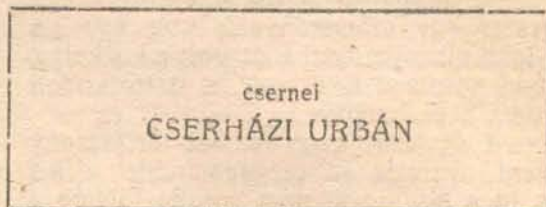
Beküldte: *Révész Endre.*

- ándor
- ntal
- ula
- lktor
- rpád
- ezső
- ndrás

E nevek kezdőbetűi helyesen kirakva egy város nevét adják!

Névjegyrejtvény.

— Beküldte: *Eröss Frédi.* —

Ugyan mi lehet ennek az urnak a foglalkozása?

Pontrejtvény.

— Beküldte: *Merle Györgyike.* —

- ..... Gyümölcs.
- ..... Ágon van.
- ..... Irnak vele.
- ..... Magyarországi város.
- ..... Ásvány.
- ..... Ablakon látható.
- ..... Rágcsáló állat.
- ..... Tagadó szó.
- ..... Déligyümölcs.
- ..... Németben »die«-vel jelölik.
- ..... Felsőbb iskola.
- ..... Régi várak maradványa.
- ..... Leánynév.

A megfejtett szavak helyesen összerakva egy híres francia író nevét adják.

Kockarejtvény.

Beküldte: *Barcsay Mihály.*

S	l	á	s	t
ó	z	l	n	z
e				

A betűk helyesen összerak a egy nagy király nevét adj. k.

Bácsi, Néni ide figyelj!
 Palma kacsuk sarkot viselj!

Elek nagyapó üzeni:

Minden levél egyenesen Elek nagyapó címére: Kisbaczon, (Bafani Mici) u. p. Nagybaczon, (Bafani Mare) Háromszék megye (Jud. Treiscaune) küldendő, akkor idejében kaptok választ. A levélírás egyik fontos szabálya, hogy benne legyen a levélben: hol kelt, melyik évben s melyik hónap hányadikán!

Szőnyi Pistuka Bánlak. Megkaptad a nyert könyvet s mindjárt első nap ki is olvastad. Sajnálod, hogy a te faluban nincsenek olyan gyerekek, akik a Cimborát megrendeljék, mert ezek mind béresek rekek. Meg vagyok győződve, hogy, ha figyelmzedz emnek erre gróf Karácsonyi Jenő, amilyen aldozat és embernek ismerem őt, egyszerbe rendelne egy Cimborát a béresgyerekeknek. Arck peddel nagy örömet szerezél nekem, s hiszem, nagy volt az öröme édesapának is, amikor lefénnyépeztél féged. Igen örövendék, ha megátogatnál. — **Martin Magdas Temesvár.** Sok mindent kaptál karácsony a és kérde, mit kaptál nagyapóka? Nekem sem lehet panaszom, mert egész sereg angyal röpött le az ablakomon s hozott mindent, még narancsot is. Jó eszt olvasnom, hogy anyuskád és apuskád ismernek a Kisfaluci társaság felől s ő üléseiről. S nemkülönb, hogy a kőn vírárdban csaknem összes könyvem megvan. Tolmácsold sz leírdnek üdvözlémet, te pedig írogass nagyapódnak gyakran, mert nagy örömem felt szépen s gondosan írt leveledben. — **Lazina Berta Gyálár.** Azt majd a kiadó bácsi ír a meg, me nyílv tartozol a Cimboráért s pótolja az 50. számot. — **Rostl Ince Pankota.** Az 51. 52. számok rejtvényeivel leestél. — **Csontos Andor Torda.** Tökmag öfelségét mélyen meghatotta versed, amelyben köszönd nek a nyert könyvet és amelyben többek közt azt kívánod:

Ahánnya: lép Tökmag lába,
Annyí áldás szájljon rája!

Nóé Margit Dés. Ne bánáson, hogy nem küldhettek külön arcképet neked, hisz megjelent az a Cimborá 39. számában s ezt te is megkaptad bizonyosan. Az se bánison, hogy tökmag öfelsége még nem hibázott a nevedre, mer, amint látom, v n már husz könyved s egyszer megjön a huszonegyedik is. Azt látom, hogy el vagy foglalva, de azért hiszem, hogy amikor csak lehet, írsz nekem. Igen meghatott levelednek az a része, ahol azt írod, hogy sajnálok a szüleidet, akik nagy aldozatot hoznak érted, s még hozzá ötven vagyok testvérek. De ilyen a szülői szeretet. Maguktól megvonnak mindent, csak hogy ti tanulhassatok. Ezt a szeretetet csak szorgalommal, jó magaviselettel és hasonló szeretettel lehet meghálálni. Bizonyos vagyok abban, hogy te nem is vagy halálatlan ember. A cigányleány képet várom. — **Ormap Magda és Margit Nagyszalonta.** Mind a ketten skarlátban fekédtetek a kolozsvári járványkórházban. Sziveimből örvendek, hogy ismét egészségesek vagyok s folytatathjátok a tanulást. A kiadó bácsi értesít az előfizetés dolgában, s az újság ezután is fog járni. — **Berger Kató és Jancsi Dés.** Ugyesen van megírva a Szivárvány m s é e. Ti találtok ki, vagy ha látotok valahol és úgy írtátok le? Akár így, akár úgy, jó munkát végeztetek, mert gyakorlatok magatokat a fogalmazásban. Cimborá megfésztél rejtvényt legiabbb ezert kaptam eddig, tehát val mi más rejtvényt törjétek a fejteket. — **Kosztó Bözsi Brassó.** Jó volt az értesítőd s ezért sok karácsonyi ajándékok kaptál apusától, sőt megkapod még a bekötött Cimborát is, meg a Börme regényt. Most megkaptad a nyert könyvet is, tehát szépen gyarapodik a könyvtárad. A pótlórejtvények jók, de ilyen megfésztél rejtvényt már több jelent meg. Az 51. számot pótolja a kiadó ácsi. — **Simon Béla Fogaras.** A kiadó bácsi pótolja a hiányzó számokat. — **Patzó Edith Nagyvárád.** Négy leány van a Patzó családban, köztük te vagy a legidősebb s így már egyik nagyapódat sem ismerhetted, nagyon megörültél hát, am kor anyukád a Cimborára előfizetett, s most már neked is lesz egy nagyapó. Én meg annak örvendek, hogy az unokám száma szaporodott egy szépen író unokával. A rejtvényed jól van megszerkesztve, de a megfésztése a világháborúra emlékeztet, azért nem közlöm. Amennyire lehet felejtétek el a háborút s más rejtvényt. Ird a fejed. — **Tirsa Erzsike és Juci Puj.** Az aradi román leánygimnáziumba jártok, hogy jól tanuljatok románul. Erzsike V. gimnázista, Juci III. gimnázista. A levél, amelyet hozzáam intézél, szépen van megírva, valóságos lelki élvezettel olvastam Karácsonyi megfésztésül rendel meg édesanyátok a Cimborát szvszakadva várjátok, mert sok szép olvasnivaló van benne. Hát csak írjátok gyakran, szerzetel várom leveleiteket. A Juci számrejtvénye sorra fog kerülni. — **Halmos Edithke Nagyvárád.** Csináltál egy rejtvényt, hadd törje rajta buksi fejét a többi gyerek, mint a egy te is törted a magadé a mások rejtvényein. Hiszen jól van megszerkesztve, csak az a baja, hogy Cim ora a megfésztése s ilyen megfésztésű rejtvényt mindennap kapok. Nehéebb rejtvényt eszel ki. — **Mikoss testvérek Arad.** Örvendek, hogy megkaptátok a nyert könyvet s most már rendesen kaptjátok a Börme is Kisbaczonban a befaqqó patak a j. p. lya, de az én unokám Budapestben korcolyaznak, em Kisbaczonban. — **Z. Bodola Nusika Marosújvár.** Nagyapódnál jársz iskolába s karácsonyra nem mehetél haza, mer megkaptad a kanyarót s utánad Bubu is, a te harmaöt éves unokatestvéred, aki már hallgatja a Cimborá meséit. A betegségetek miatti egy hétfel későbbben jött hozzátok az anyalka, de amint látom, bőven pótolta ajándékkal a kedveimet. Olga néniidnek azt ízenem, hogy Katalin című rejtvényt meg lehet kapni valamelyik kolozsvári könyvkereskedőnél. — **Schönhaus Imre Nagyvárád.** Hisz külön sen tetsz neked a „Tamás érdeklődik”, akkor nem is csudálom, hogy az iskolában a legjobb tanulók közé tartozol. A vonalrejtvényed jó, de más rejtvényt eszel ki, mert ezzel a megfésztéssel már közöltem rejtvényt. — **Györgybiró László Brassó.**

Skarlátban fekédtél az ünnepek alatt, de már jobban vagy és bemutatkozhatok nagyapódnak. A ref. iskola III. osztályába jársz s tisztá egyest kaptál. Van két kis hugod: Bözsike 5 éves, Gifuka 3 éves s mindnyájan nagyon szeretik a Cimborát, még a mama is örvend, amikor a postás hozza s mindjárt olvassa is. Hát ennek örvendek, ha a mamák is olvassák. Tolmácsold meleg üdvözlétem édesanyádnak s várom lovábbi levelel. — **Sándor Magda, Ilonka és Annuska Arad.** Mind a hárman kikapjátok s bizonyítványt s elég jó volt. Ez azt je enti, hogy év végén mind a hármatoknak jó bizonyítványa lesz. Nyílvan így gondolkoztak s ü eitek is, akik megvöltak elégedve s jutalmul egy féltre megrendelték a Cimborát. Hogy neked, Magda, a „Tamás érdeklődik” és a „Börme” tetszik legjobban, ezt természetesen találok. A nyert könyvet eddig bizonyval megkaptátok. **Kisrely Sándor zalmár.** Amire annyira vártál, beteljesült: a Jézuska megrendelte neked a Cimborát. Ennek örvendek, mert amint látom, szereted a Cimborát. Szóval, tudt a Jézuska, hogy mit rendeljen meg neked. Rejtvényed sorra kerül. — **Ligeti Kató Csikszereza.** Ezútal jól tetted, hogy leveledet egyenesen a kiadóhivatalhoz küldted, mert így a kiadó b. csi azonnal elintézte a kérésedet s azon melegeben továbbította hozzám a leveledet. Azt írod, szeretnéd, ha megküldeném neked autogramos fényképet, hogy lássad, csakugyan olyan jóslásos arcom van-e, mint ahogy elképzelted. Te pedig cserében el üldöd egyik versedet. Szívesen küldenék én neked fényképet, de egyetlen egy van, az, amelyiknek a másolata megjelent a Cimborá múlt évi 39. számában. Azt talán még megkaphatod. Az anyukád nevenapjára írt vers igen kedves s közlök is belőle íf négy sort:

Egy kis házitóban
Lálik a Szeretef,
Aki megfésztet
Szeretef engemet.

Szinte látom, milyen nagy lesz az öröme anyukádnak, amikor ezt a verset elszavalod. — **László Miklós Marosvásárhely.** Hosszu vakációtok volt és sokat korcolyáztál és szánháztál, mert a városból husz percnyre laktok Megyesfalván. Kedvesen emlékezem Megyesfalvára, mert ezelfőtt vagy harminc évvel járтам off és igen szép napot töltöttem Lázár Jenő gróf kastélyában, ahol sok bácsi gyűlt össze tanácskozásra. Elgyő-vörködtem Pali öcséd betűibe, aki még nem jár iskolába, de már megtanult egy pár betűt s azzal kiegészítette a te leveledet, mivel hogy ő is igen s erőt nagyapótd. Mondanom se kell, hogy mind a kettőtököt örömmel látlak unokáim sorában. — **Lázar Hanna Csiktoplóca Valóban.** Hosszu ideig haligatál s dícsőretedre válik öszinte vallomárod: lusta voltál egy kicsit, öcsike nem olyan lusta, mint ahogy te gondold, meri ha nincs is minden számban tőle „másdéli” gonjokat, elég gyakran találkozhatsz vele. Képzelm, mily boldog vagy, hogy nagymama nálatok van, s ha szépen kéred, bizonyosan megvárja: a vizsgádat és akkor elvisz téged Tasnádra Balázi József hához, az az unokafestvéredhez, akiről töled tudom, hogy ő is olvasója a Cimborának, mert nem emlékszem, hogy írt volna nekem. Jól eszt olvasnom, hogy oly nagyon szereted a Cimborát és nem válnál meg f. le soha. — **Köszegi Ferenc Marosvásárhely.** Nagyon megszeretted Berde Mária „Tündérmennyasszony” című me éjt és leskarod „verse fordítani” Arra kérsz, írjam meg neked Berde Mária címét, hogy engedélyt kérhesz tőle a mese lakol Berde Máriához. Nem is gondolod, milyen kedves is volna tanára. Hát csak tisztelkedél nála és ő bizonyosan megadja neked az engedélyt, bár valóds inüleg ő is azt tanácsolja neked, amit én, hogy egyelőre apró versekkel próbáljad s szárnyald. Most küldött verseid között találtam is egy kedves vereiket, az „Összel” című, amelyből közlök is négy sort:

Maros vize hideg,
Füröd i nem i. het
Es az ember szájlán
Megfagy a lehelét.

Pakurar Jenő Csikszereza. Pontos olvasója lettél a Cimborának, s mert jó értesítőt kaptál, az édesapád újra megrendelte. Örömmel látlak unokáim sorában, s remélem, hogy ezután is megérdemled, hogy édesapád járás a Cimborát. — **Kovács Jolan Nagyvárád.** A multkor nagy örömet szerzettél pompás kis festményeddel, most meg szépen és gondosan megírt leveledel, mely éreletszízett diáknak is becsületére váln k. A vizfésztéssel, írod, már annyira haladtál, hogy meg anyuka is felajalta a falra egy pár festményed, most már olajjal festesz, s szépen haladsz a zongorá al is, de anyukád azt mondja, mindennél többet ér a gazdasszonykodás. Így aztán sokszor forgolódol a konyhában is, mégp dig szívesen, mert ott leg-hamarabb i tsz egy kis esmegéhez. Meg azt n anyukáid munká közben sok mindenről beszélgettek, „amiket mo t nem tanítanak az iskolában, s amiket mind n müvelt magyar nőnek tudnia kell.” Bo dog az a gyermek, aki Isten ilyen müvelt és jó anyával áldott meg, de bizonyára boldog az édesanyád is, mert te, amint látom, megért d őt. A képrejtvé yeid, jóllehet azonban ismerősek, ellenben a pótlórejtvényed sorra fog kerülni. Edes jó apád „kikötésel”, hogy az ideit előfizetésb l is juttasson a kiadó bácsi annak a jóbeszédű szétely fiatal embernek, aki egy csafatos októberi napon hozzátok fáradt s rábeszél a Cimborá megrendelésére, közlöm a kiadó bácsival. — **Kolontáry János Nagyvárád.** A Jézuska az idén sem feledkezt meg rólad, hozott e y könyvet, hegedű-hottaálványt és egyenruhát. Ird meg majd, hogyan haladsz a hegedűlésben. A számrejtvényed sorra kerül. — **Ifi Kibédy Géza Abrudbánya.** Még mindig beteg vagy, ezt írod január 16-án, s nem mehetsz vissza Kolozsvárra, a református kolégiumb”. Remélem, mire ilyenetemet olvasod, vége a betegségnek s folytatod a tanulást. Gyönyörűséggel olvastam szépen, gondosan írt leveledet, amelyben bemutatod magadat és testvéreidet. Hárman vagyok testvére : Juliska fizennégy éves és a Szt. Ferencrendetnél jár a

negyedik polgárba, Szebenben, Jirmuska tizenegy éves, ő meg Kolozsvárt jár a Marianumba, az első polgári a, te tizenhárom éves vagy és hermann gimnázista vagy. Szóval, két városban tanulok, amiből látható, hogy ngy áldozatot hoznak érteitek a szüleid. Megvagyok gyűlödvé, hogy t'ies mértékben méltányoljátok ezt a nagy áldozatot, Szeretettel várok tovább leveleire. — *Horváth László Kolozsvár.* Valóban érthető, hogy miért nem írtál oly hosszú ideig, hiszen a román liceum magántanulója vagy s r. manul kell vizsgáznod februárban az összes tantárgyakból. G. urka öcsédétől is már rég nem kaptam levelet, s így v. lőszinű, hogy ő neki is oly sokat kell tanulnia, mint neked. Azt örömmel látom, ho y nagy köztetek a est éri szer tet, mert fiz leu árú csokoládét vettél Gyurkának a születésnapjára, s ezzel a te „kép-alapod” lesz ill negyvenöt leura. De ehaj! mondd, májusig meg elég üszeggyöl. Összinté sajnálattal olvastam, hogy ed sanyádnak Bécsbe kell mennie operáció végett. Szívemből kívánom, hogy jól sikerüljön az operáció s tartsa meg nektek a jó Isten a ti édesanyjátokat. A kiadó bácsinak megüz nem, hogy küldje meg ne a az öcsike könyvét, amit előfizetők szerzésével ördemeztél ki, egyben a Híres erdélyi magy. ok című könyvet, melyet két példányban kaptál meg, cseréje ki Senki Tanács történetével. A könyvkötést csak folytatod, amikor időd engedi. Már is szép munkát végeztél, ha beked öted a Cimbora első évfoly. má: és a „Szűdés a teknőben” című re. nyből öb példányt fűzél be. Követk ző leveledben írjal részletesebben egyik legjobb példasodról, Benedek Bandról ahíról a est írod, hogy második unokaöcsém. — *Kovács Béla Kolozsvár.* Oly h. d. yesen mutatkoztál be, hogy igazán örömmel látlak unokáim sorában. A kolozsvári román. kait. gimnázium első osztálya tanulója vagy, egyik testvéred pedig az unitarius kollegium harmadik osztályosának, a másik a Marianum első osztályának tanulója. Bemutatód az apukádat is, aki a P risien áruházban a rövid- és köftöl-árusztál ve etoje. Végeztél pedig ezzel örvendeztél meg, hogy nagy örömmel olvastod a Cimbort és minden s abaddódot azza. töföd el, A rejtvényeid s erültek s lassankint so ra ké ülnek. — *Goldberger Ernő.* Apukád azt kérdezte, hogy hová ill küldeni az előfizetési díjat. Szatmárra ké l küldeni, a kiadóhív taln. , de mert ez többen kérdezik, figyelmeztetem a kiadó bác it, h gy állandóan közölje a kiadóhívatal címét s az előfizetési árat. Vízont t ged is figyelemztetek, hogy ezutan ne feledkezzél meg arról, hol kéit a leveled. A r. jodból azt látom, hogy tessék neked a Börme reg. ny, mert megrajzoltál belőle egy jelenetet. Az indiai történet fordításából pedig azt látom, hogy jól haladsz a német nyelvben. Rejtvényeid res int ismerősek, részint könnyen megfejthetők. Újakat és nehezebbeket eszelj ki s egyben olvashatóbban írd le a rejtvényeket, mert különben a szedőbácsi nem tud eligazodni rajta. — *Jakabos Endre Dés.* Edőig nem írtál, mert a román gimnázium első osztályába járaz és nagyon sok a tanulivalód. Örvendem, hogy jó volt a kará sonyl bizonyítványod. És annak is örvendezek, hogy régi olva ója vagy nagypapának, mert Dénes bátyádnak hícsi korában járt a Jó Pajtás, a régi kötetete te is elolvastad és sokat gyönyörködteél nagypap meséiben. Sokat rád írtál, amiből örömmel látom, egy helyesen osztad be az idődet: edzed a testet és műveled a lelketet. Hogy hány igazi unokája van nagypapának? Előzőszerint éppen 33. A sak r. jvényed 4 sorra került. — *Könyv Előválasztás.* G ill tőlét egy előfizetést s be is küldtetted a díjat Nemes Eva és Margó címén. — *Csizsar Erzsébet Kolozsvár.* Ha jó emlékszem, választottam első leveledre is. de most mindenestre válaszolok Minho. y elv. g. tad az újadat, mostaninál jobb l ási nem is kívánhatok tőled, de remélem, már meggyógyult és jobb lesz az írásod is. Min en esetre próbálj meg a tollal való írást s ne írj szines ceruzával, mer ezzel megrontod a szemedet. A rejtvénymegfejtésekkel zuttal lehés él, nyilván ez újad miatt. Fejlesztve gyakran fogsz találkozni a Cimboraiban. — *Csutak Pista Kovászna.* Nagyjaitra címezted a leveledet, de a nagyjait postás volt olyan kedves, hogy l vabbította a levelezőlapodat. Az üzenetek élen állandóan ott van a pontos címén. — *Nagy Péter Dés.* Mi d a ké kis történet jól van megírva és sorra fog kerülni. — *Flórián Kato Eperjes.* Azért, hogy harmadéves egyetem hallgató vagy, bátran szólíthatasz nagypapóknak. I. y szólítanak engem a mamák, sőt a nagymamák is. Jól esik olvasnom, hogy szorgalmas olvasója vagy a Cimbora, amely Laei öcsédnek ár. Duma humoros történetét pomp. san fordítottad le s bár m gjelent már a Kassal Naplóban, leközölöm a Cimboraiban is, hadd élvezzezz s hadd nevesse n k rajta az én unokáim is. Szívesen látlak munkatársaim tárában. — *Ede Lajos Máramarosziget.* Visszagondolo gyerme korom örömeire s így mé is csak elképzelem, hogy mennyire örültél a nyert könyvek. Hozzá még kaptál egy szép könyvet karácsonyra is. A naptárból küldtetek a barát hiadóval, ha ugyan még van belőle. Rejtvényeidből válogatok. — *Adám Mária Ditró.* Hej, de mes ze van Ditró Kisbacztonál! Pedig a kisbacztoni erdő h táros síkországgal. S lám, mégis a te leveled te napig utazott, amig ide jött. Arról majd a kiadóbaícsi értesít, hogy lehet-e nála bek íési táblát kapni a Cimboraéhoz, mert én bizony e pillanatban nem tudom. Rejtvényeid sorra kerülnek. — *Leber Erzi és Margit Dés.* Örvendez, hogy különbözően tesszék a Börme és öcsike nadedl gondolatát. Már rég készültek Désre de most egyelőre nem szabad utaznom. Képre vényetek jók, de sokszorosítá ra nem alkalmasak. — *Nagy Istikó Zaimar.* Az egyik rejtvényed ismerős, a másikban hibát l látom. Majd részös megadót, ha utána gondolsz. — *Gonda Janika Zsibó.* Már ídőbb rejtvényt megfejtéted, de feltétl b. küldeni, hogy nem lesz jó. Lásd, csak meg kellett próbádnod, s sikerült. — *Bereczky András Egerdő.* Igazad van, Kor. kesztru Misi most bizonyosan be fogja írni a naplójába, hogy aki az északit sarkra utazik, ne s. lejtessen vedretvin i magával. Ami azt a hitedet illeti, hogy nagypapó nélkül a Cimbora nem lenne oly tartalmas, mint most, erre csak az s meg egyzösem,

hogy senki sem pót lhatalan Rejtvényeid sorra kerülnek. — *Kaufmann Aranka Székesut* Sajnálattal olvasom, hogy fében kellett hagynod a tanulást betegség miatt. A kiadóbaícsi ezutan Székesutra fogja küldeni az új ágot. — *Nussbächer Nuci Kolozsvár.* A befűrejtvényeid ismerősek, s képrejtvényeid jók, de sokszorosításra nem alkalmas. Másfajta rejtvényvel próbálkozzál meg. — *Iffy Balogh József Kolozsvár.* Minthogy azt írod, hogy ezentul szorgalmas író leszel, nem neheztelek reád, s t örömmel látlak unokáim seregében. — *Imbrey Melinda és Gabriella Dés.* Jan. 10 én indítottátok utnak a decemberi rejtvények megfejtését holott már 10-én itt kellett volna lennie. Ezuttal hát kimaradtok a megfejtők névsorából. Attól a bácsitól még nem kaptam meg az üzenetet, de elég, hogy ll levéiben oly melegen üdvözöltök, nemcsak tiis testvérek, hanem édesanyátok is Tolmácsoljátok köszönetemet édesanyáoknak. — *Székelv Matyi Nagyvár.* Nem érte , hogyan lett a címzésben Haiszler a Székely névből A kiadóbaícsi ki fogja javítani. Ha a doktor bácsi azt mondta, hogy ki kell venni a mandulát, hadd csak vegye ki, mert ez nem fájdalmas operáció s egyszer s mindenkorra megszabadulsz a torokgyuladástól. — *Fülöp Lajos Honka, Bibi és Károly Választ.* Ugy sajnáljátok a nagypapót, hogy annyit fáradsz éreztetek. Hát bizony igazatok van. ki. kifáraszt ez a nagy munka, de új erőt ad a munkára, látván, hogy mennyire szerettek és milyen halásak vagytok az én munkámért. Az általam szerkesztett n pár már mult év november elején megjelent, az ára 15 leu, ha ugyan még kapható — *Seemann Edith és Magda Nagyszeben.* Azt írod, Edith, hogy nem tudsz jól írni magyarul, mert az iskolába csak románul tanulsz. Én pedig örömmel állapítom meg, h gy kifogástalanul írsz magyarul s nem egy harmadik elemistának, de egy harmadik gimnázistának is dicsér tére válnék a helye-írásod. Várom ezutan is a leveleidet és mondd meg Magdámnak, hogy próbálja meg ő is a leveleírást. — *Biró Rozsika Arad.* Megérted előre, ho y jön a nyert könyv s hál csakugyan jól érezted meg. Elhiszem, hogy nagy volt az örömed. A Cimbora előfiz tési ára negydedre 65, egész évre 260 lei — *Bartha Tibor Kolozsvár.* Nagyt dobant a szíved, amikor m g pillantottad az üzenetek közt a nyvedet. Nem akarál hinni a szemednek, hogy nagypapóknak annyi ezer unoka közt számokra is volt néhány szerető szava. Attól féltél eleinte, s azért nem írtál, hogy nagypapó majd a papirkosárba dobja a leveledet. Hát ettől nem kell félned. Egyetlen unokám levelét sem dobom papirkosárba, sőt külön ládában helyezem el az összes leveleket, hadd lássák majd valamikor, hogy milyen volt a mai gyermekek élete. A rejtvényeidet igen apró betűkkel írtad ezeket hát írd újra jó nagy betűkkel Egybe! azt is tanácsolom, hogy ne használj rózsaszín levélpapírost, mert ez is éppen oly szemrontó, mint a apróbetűs írás — *Ábrahám Erzsike Hátszeg.* Már rég válaszoltál volna üzenetemre, de egész héten torokgyuladásban és nyomorrontásban feküdtél. Amiből az a tanulság, hogy vigyáznod kell, ne hűtsd meg magadat és akkor hagyj félbe az evést, amikor az legjobban izlik. A Cimbora íránt nagy szeretetedre vall, hogy barátóidnek ajánlottad a megrendelést. — *Kovács Béla Kolozsvár.* Természetes, hogy besorozlak a megfejtők névsorába, minthogy jól fejtetted meg a rejtvényt — *Koppel Malvin Nagyvár.* Szeretnél nagypapótól és öcsikétől fényképet kapni. Szívesen elküldeném a magamét, de nincs több, csak az, amelynek a másolata megjelent a Cimbora mult évi 39. számában öcsikétől is csak egy fényképem van, az pedig, ugy-e. természetes, hogy azt megőrzöm. — *Guttman Kató.* Nem írtad meg, hol kéit a leveled de bizonyosan benne van a címé a kiadóbaícsi könyvében s így majd ő fog értesíteni, hogy mennyivel tartozol a Cimboraért Leveledből csak annyi tűnik ki hogy a Patak-utcából a Szilágyi Dezső-utcába költöztetek. — *Barna György Nagyvár.* Igen örülök, hogy Apukád előfizetett a Cimbora s nemcsak te, de Bandi és Pali bátyád is olvassák. Intézkedtem, hogy ezutan az újság Barna György Pali és Bandi névre járjon. — *Többelnek.* A kis pacsirta mért szállt messzire c. verset Drosnyák János írta. Véletlenül maradt ki a neve.